

خطبه اول نماز عبادی-سیاسی جمعه شهرستان میاندورود

۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵. به امامت حجت الاسلام والمسلمین غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، نَحْمَدُكَ وَنُسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَتُوبُ إِلَيْهِ، وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ، وَنُصَلِّي وَنُسَلِّمُ عَلَى حَبِيبِهِ وَنُجِيبِهِ وَخَيْرَتِهِ فِي خَلْقِهِ، سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ الْمُعْصومِينَ، سَيِّمَابِقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ، وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ.

اوصيكم عباد الله ونفسي بتقوى الله.

خودم و همه شما برادران و خواهران ایمانی را به رعایت تقوای الهی، مراقبت از اعمال، توبه از گناهان و تلاش برای حسن عاقبت توصیه می‌کنم. یکی از دغدغه‌های مهم انسان مؤمن باید این باشد که پایان زندگی او چگونه رقم خواهد خورد. مهم فقط خوب آغاز کردن نیست؛ مهم این است که انسان مسیر بندگی را تا آخر ادامه دهد و با ایمان و رضایت الهی از این دنیا برود.

در آستانه سالروز رحلت کریمه اهل بیت، حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها، یکی از درس‌های ارزشمند زیارت آن بانوی بزرگوار، همین مسئله عاقبت به خیری است.

درفرازی از زیارت حضرت معصومه سلام الله علیها می‌خوانیم:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُخْتِمَ لِي بِالسَّعَادَةِ»

خدایا! از تویی خواهم که پایان کار مرا به سعادت ختم کنی.

چه دعای بزرگی است. خوب است این جمله را به خاطر بسپاریم؛ در قنوت نماز، در سجده، پس از نماز و در لحظات خلوت خود با خدا عرض کنیم: پروردگارا! هرچه در زندگی ما گذشته است، پایان کار ما را خیر قرار بده و ما را عاقبت به خیر از دنیا ببرد.

در روایات نیز بر نگرانی مؤمن نسبت به سرانجام خویش تأکید شده است. انسان مؤمن نباید به گذشته خوب خود مغرور شود و نباید از رحمت خدا نیز مأیوس گردد. چه بسا کسی سال‌ها در مسیر خوبی بوده، اما در پایان دچار لغزش شده و چه بسا انسانی که گذشته مناسبی نداشته، ولی درهای توبه را به روی خود گشوده و پایان زندگی اش به سعادت رسیده است.

قرآن کریم نیز نمونه‌هایی برای عبرت انسان بیان می‌کند. در سوره حشر می‌فرماید:

«كَمْثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ»

شیطان انسان را به انحراف دعوت می‌کند، اما هنگامی که او گرفتار شد، از وی بیزاری می‌جوید. این آیه هشدار می‌دهد که انسان هیچ‌گاه نباید خود را از وسوسه و لغزش مصون بداند.

در تاریخ نیز نمونه‌های فراوانی وجود دارد. داستان‌هایی مانند بلعم باعورا و گزارش‌هایی که درباره برصیصای عابد نقل شده، برای همین عبرت آموز است؛ یعنی ممکن است انسان سال‌ها عبادت کند، اما اگر مراقبت از نفس، اخلاص و تقوا را کنار بگذارد، گذشته او تضمینی برای آینده اش نخواهد بود.

در تاریخ صدر اسلام نیز شخصیت‌هایی بودند که روزگاری در کنار رسول خدا صلی الله علیه و آله و امیر المؤمنین علیه السلام حضور داشتند، اما در ادامه مسیر گرفتار لغزش شدند. زیر از کسانی بود که سابقه همراهی با پیامبر اکرم (ص) و امیر المؤمنین (ع) داشت، اما سرانجام در ماجرای جمل در برابر حکومت امیر المؤمنین (ع) قرار گرفت.

از آن سو، نمونه‌هایی همچون حرّ بن یزید ریاحی را داریم. انسانی که در نقطه‌ای حساس از زندگی، مسیر خود را تغییر داد، توبه کرد، به امام حسین علیه السلام پیوست و نامش برای همیشه در شمار یاران سید الشهداء علیه السلام ماندگار شد.

پس هیچ کس حق ندارد از رحمت پروردگار مأیوس شود و هیچ کس نیز نباید به عبادت و سابقه خوب خود مغرور گردد. حتی حضرت یوسف علیه السلام با آن مقام معنوی به خداوند عرض می‌کند:

«تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ»

خدایا! مرا مسلمان بمیران و به صالحان ملحق فرما.

و قرآن از زبان مؤمنان می‌آموزد:

«وَتَوْفَّتُمَا مَعَ الْأَبْرَارِ»

خدایا! ما را با نیکان بمیران.

اما چه چیزهایی می‌تواند عاقبت انسان را به خطر بیندازد؟

در روایتی، چهار نشانه برای شقاوت بیان شده است: فراموش کردن گناهان گذشته، به یاد آوردن و بازگو کردن خوبی‌های گذشته، نگاه کردن به بالاتر از خود در امور دنیا و نگاه کردن به پایین تر از خود در امور دین.

اولین خطر، فراموش کردن گناه است.

افسان گاهی گناهی مرتکب می‌شود و به جای اینکه از آن شرمند شود و توبه کند، که کمر آن را فراموش می‌کند؛ در حالی که فراموش شدن گناه از ذهن ما، به معنای از بین رفتن مسئولیت آن نیست.

قرآن کریم هشدار می‌دهد:

«الْيَوْمَ نَنْسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا»

افسان سعادتمند کسی نیست که گناه نداشته باشد؛ همه ما ممکن است خطا کنیم. سعادتمند کسی است که وقتی خطا کرد، راه بازگشت را پیدا کند.

امام سجاد علیه السلام در مناجات تائبین چه زیبا عرضه می دارد:
«إِلَهِی أَنْتَ الَّذِی فَتَحْتَ لِعِبَادِکَ بَابًا إِلَى عَفْوِکَ سَمَّیْتَهُ التَّوْبَةَ»
خدایا! تویی که دری به سوی عفو و بخشش برای بندگان گشودی و نام آن را «توبه» گذاشتی.

این پیام امیدبخش دین است. تا افسان زنده است، در بازگشت به سوی خدا باز است. قرآن می فرماید:
«إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ»
خداوند توبه کنندگان را دوست دارد.

بنابراین اگر گذشته ای داریم که از آن راضی نیستیم، ناامید نشویم. خدا فقط گناه را نمی بخشد، بلکه توبه کنند را دوست می دارد. مهم این است که بازگشت واقعی باشد.

دومین نشانه ای که در روایت آمده، به رخ کشیدن کارهای خوب گذشته است.

گاهی افسان یک خدمت، صدقه، عبادت یا کار خیری انجام داده و سال ها آن را برای دیگران تعریف می کند. در حالی که ماحقی نمی دانیم آن عمل در پیشگاه خدا پذیرفته شده است یا خیر. مؤمن کار خیر را انجام می دهد و بعد از انجام آن نیز نگران قبول شدن آن است، نه اینکه آن را سرمایه ای برای تفاخر به دیگران قرار دهد.

سومین خطر، نگاه کردن به بالاتر از خود در امور مادی است.

بخش قابل توجهی از نارضایتی های زندگی از مقایسه ها آغاز می شود؛ چرا خانه فلانی بهتر است؟ چرا ماشین او گران تر است؟ چرا جهیزیه دیگری بیشتر است؟ چرا مراسم فلانی مجلل تر برگزار شد؟

این مقایسه‌ها آرام آرام قناعت را از زندگی می‌گیرد و چشم و هم‌چشمی، تجمل‌گرایی، اسراف و تکاثر را جایگزین آن می‌کند.

قرآن درباره قارون می‌فرماید هنگامی که بازینت و شکوه خود در میان مردم ظاهر شد، دنیا طلبان گفتند:

«يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ»

ای کاش آنچه به قارون داده شده، به ما نیز داده می‌شد.

اما مؤمن باید نعمت‌های خودش را ببیند و شکرگزار باشد. بسیاری از مشکلات خانوادگی و حتی بخشی از سخت شدن ازدواج جوانان، در کنار مشکلات واقعی اقتصادی، از بالا رفتن توقعات، چشم و هم‌چشمی و تجمل‌گرایی نیز تأثیر می‌پذیرد. باید دوباره قناعت، سادگی و برکت را به سبک زندگی خانواده‌ها برگردانیم.

و چهارمین خطر، نگاه کردن به پایین تراز خود در امور معنوی است.

در دنیا به پایین تراز خود نگاه کنیم تا شاکر باشیم؛ اما در معنویت، به بالاتر از خود نگاه کنیم تا رشد کنیم. نگوئیم فلانی اصلاً نماز نمی‌خواند، پس نماز من خیلی خوب است. نگوئیم دیگری مسجد نمی‌آید، پس همین مقدار حضور من کافی است. ببینیم امیر المؤمنین علیه السلام چگونه نماز می‌خواند؛ اولیای خدا چگونه با پروردگار مناجات می‌کردند؛ شهدا چگونه به نماز، قرآن، حق الناس و خدمت به مردم اهمیت می‌دادند.

انسان مؤمن همیشه برای رشد خود وفق بالاتری می‌بیند.

برادران و خواهران عزیز!

وقتی در زیارت حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها از خدای خواهیم:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُخَيِّرَ لِي بِالسَّعَادَةِ»

یعنی خدایا! کمکم کن گناهام را فراموش نکنم و توبه کنم؛ به عبادت و خوبی های خود مغرور نشوم؛ در دنیا اسیر چشم و هم چشمی و تجمل نشوم و در دین نیز به کمر قانع نباشم.

اینجاست که زیارت تنها یک حضور ظاهری در حرم نیست؛ زیارت باید انسان را تغییر دهد. اگر از حرم حضرت معصومه سلام الله علیها بازگشتیم و مراقبت ما از نماز بیشتر شد، زبانمان پاک تر شد، حق الناس را جدی تر گرفتیم، از گناه فاصله گرفتیم و ارتباطمان با خدا قوی تر شد، آن زیارت در مسیر عاقبت به خیری ما اثر گذاشته است.

در سالروز رحلت جانسوز کریمه اهل بیت حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها، این مصیبت را به محضر حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، مراجع عظام تقلید، حوزه های علمیه و همه دوستداران اهل بیت علیهم السلام تسلیت عرض می کنیم.

خطبه دوم نماز عبادی سیاسی جمعه شهرستان میاندورود به امامت حضرت حجت الاسلام والمسلمین غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، نحمدُه ونستعينه ونستغفره ونَتَوَكَّلُ عليه، ونُصَلِّي ونُسَلِّمُ على حبيبهِ ونَجيبهِ وخيرته في خلقهِ، سيِّدنا ونبينا أبى القاسم المصطفى محمَّد، وعلى أهل بيته الطيبين الطاهرين المعصومين، لا سيَّما بقيَّة الله في الأرضين، ولعنة الله على أعدائهم أجمعين.

اوصيكم عباد الله ونفسي بتقوى الله.

خودم و همه شما نمازگزاران مؤمن، برادران و خواهران گرامی را به رعایت تقوای الهی، پرهیز از گناه، انجام واجبات، مراقبت از زبان و رفتار، رعایت حقوق مردم و حضور آگاهانه و مسئولانه در جامعه توصیه می‌کنم. تقوا تنها یک امر فردی نیست؛ جامعه‌ای که بر پایه تقوا، صداقت، وحدت، عدالت و مسئولیت‌پذیری بنا شود، در برابر مشکلات و دشمنی‌ها نیز استوار خواهد ماند.

در روزهایی قرار داریم که تحولات منطقه بار دیگر حقیقی مهم را به ما یادآوری می‌کند و آن، نقش ایمان، اراده و استقامت ملت‌ها در برابر فشارهاست. تحولات اخیر یمن و پیشروی نیروهای انصارالله در مناطق راهبردی پیرامون باب‌المندب، بار دیگر نگاه‌ها را متوجه این منطقه مهم کرده است. برای انسان مؤمن، این حوادث تنها از دریچه محاسبات مادی دیده نمی‌شود. قرآن کریم می‌فرماید: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ»؛ اگر خدا را یاری کنید، خداوند شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را استوار می‌سازد.

این همان حقیقتی است که ملت ایران نیز در دوران دفاع مقدس آن را تجربه کرد. آزادسازی خرمشهر تنها یک عملیات نظامی نبود؛ نمادی از ایمان، توکل، وحدت، ایثار و استقامت ملتی بود که با وجود همه دشواری‌ها، از استقلال و سرزمین خود دفاع کرد و معادلات جنگ را تغییر داد. این تجربه تاریخی به ما یادآوری می‌کند که ملت‌های برخوردار از اراده و انسجام اجتماعی می‌توانند در برابر فشارهای سنگین ایستادگی کنند.

در آستانه هفته دفاع مقدس، باید بار دیگر این میراث بزرگ را برای نسل جوان بازخوانی کنیم. جنگ هشت ساله فقط یک درگیری مرزی نبود. در تحلیل رسمی جمهوری اسلامی، مقابله با انقلاب اسلامی، تضعیف استقلال و تمامیت ارضی ایران، جلوگیری از تثبیت و پیشرفت کشور و حمایت از موازنه منطقه‌ای مطلوب مخالفان جمهوری اسلامی، از اهداف و پیامدهای مهم آن رویارویی دانسته شده است.

اما دفاع مقدس یک درس ماندگار برای امروز دارد؛ ابزارهای تهدید ممکن است تغییر کنند. روزی میدان جنگ، خاکریز و جبهه نظامی بود و امروز در کنار تهدیدهای نظامی، عرصه اقتصاد، رسانه، فضای مجازی، عملیات روانی، تحریم، اختلاف افکنی قومی و مذهبی و جنگ روایت‌ها نیز به میدان رقابت و تقابل تبدیل شده است.

در چنین شرایطی، آنچه کشور را قدرتمند می‌کند، وحدت ملی، اعتماد متقابل مردم و مسئولان، پیشرفت علمی و اقتصادی، تقویت تولید، بصیرت اجتماعی، جهاد تبیین، حفظ توان دفاعی و بازدارندگی و پرهیز از اختلاف و دو قطبی‌سازی در جامعه است. ایران متعلق به همه ایرانیان است و هر کس برای عزت، امنیت، آبادانی و پیشرفت این کشور تلاش کند، در مسیر تقویت سرمایه ملی قدم برداشته است.

در کنار این مسائل، نمی‌توان از دغدغه مهم این روزهای مردم، یعنی اقتصاد و معیشت، غافل شد. گرانی و تورم، واقعیتی است که مردم آن را در زندگی روزمره خود لمس می‌کنند. کاهش قدرت خرید خانواده‌ها و افزایش هزینه‌های زندگی، مسئله‌ای جدی است و مسئولان اقتصادی باید برای کاهش این فشارها با جدیت، برنامه و پاسخ‌گویی بیشتر تلاش کنند.

در عین حال، در فضای رسانه‌ای گاهی از واژه «ابر تورم» برای توصیف وضعیت اقتصادی کشور استفاده می‌شود. در تعریف کلاسیک اقتصادی، ابرتورم به شرایط بسیار شدیدتری اطلاق می‌شود که افزایش قیمت‌ها به حدود پنجاه درصد در یک ماه برسد. بنابراین، استفاده از چنین تعبیری باید دقیق و مبتنی بر داده‌های معتبر باشد.

این سخن به معنای انکار تورم یا کوچک شمردن مشکلات معیشتی نیست. خطر اصلی، تداوم تورم بالا و فرسایش تدریجی قدرت خرید مردم است. راه صحیح، نه انکار مشکلات است و نه ایجاد هراس و ناامیدی؛ بلکه اصلاح واقعی ساختارهای اقتصادی، کاهش کسری بودجه، اصلاح ناترازی بانک‌ها، کنترل رشد نقدینگی، ایجاد ثبات در بازار ارز، حمایت مؤثر از تولید و نظارت جدی بر بازار است. مردم شایسته آرامش، صداقت و اقدام عملی هستند.

موضوع مهم دیگر، نزدیک شدن به ماه مهر و آغاز سال تحصیلی جدید است. ضمن تبریک آغاز سال تحصیلی به دانش‌آموزان عزیز، معلمان و فرهنگیان گرانقدر و خانواده‌های محترم، باید توجه داشته باشیم که تعلیم و تربیت فرزندان این سرزمین تنها مسئولیت مدرسه نیست؛ خانواده، مدرسه و مسجد باید در کنار یکدیگر قرار گیرند.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های مسجد تراز اسلامی، محله‌محوری است. مسجد نباید خود را در چهار دیوار شبستان محدود کند. مسجد قلب فرهنگی، معنوی و اجتماعی محله و قرارگاهی برای هدایت، تربیت و خدمت به مردم است. امام جماعت، هیئت‌امنا و فعالان فرهنگی مسجد باید مسائل پیرامون مسجد، خانواده‌ها، نوجوانان، جوانان و مدارس محله را نیز مورد توجه قرار دهند.

دانش‌آموزی که با مسجد مأنوس شود، در کنار نماز و قرآن، می‌تواند مسئولیت‌پذیری، کار جمعی، خدمت به دیگران و هویت دینی و اجتماعی را نیز تجربه کند. خانواده‌هایی که از طریق مسجد و مدرسه به یکدیگر نزدیک می‌شوند، سرمایه اجتماعی محله را افزایش می‌دهند و معلمانی که از ظرفیت فرهنگی و معنوی مسجد بهره می‌گیرند، در مسیر تربیت نسل آینده‌سازان بیشتری خواهند داشت.

خانه، مدرسه و مسجد، سه ضلع مهم تربیت نسل آینده‌اند. اگر مسجد نسبت به مدرسه بی تفاوت باشد، بخشی از ظرفیت آینده‌سازی خود را از دست خواهد داد و اگر مدرسه نیز از ظرفیت‌های فرهنگی و معنوی مسجد فاصله بگیرد، بخشی از فرصت‌های تربیتی خود را نادیده گرفته است. هنگامی که خانواده، مدرسه و مسجد در کنار یکدیگر قرار بگیرند، محله به یک شبکه زند تربیتی تبدیل می‌شود؛ شبکه‌ای که می‌تواند نوجوانی مؤمن، آگاه، امیدوار، مسئولیت‌پذیر و مفید برای جامعه تربیت کند.

و در پایان، در ایام میلاد باسعادت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام، این مناسبت نورانی را به محضر حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و همه شما نمازگزاران و دوستان اهل بیت علیهم السلام تبریک عرض می‌کنم.

امام حسن عسکری علیه السلام در روایتی بسیار آموزنده می‌فرمایند: «مِنَ الْفَوَاقِرِ الَّتِي تَقْصِمُ الظَّهَرَ جَارٌ إِنْ رَأَى حَسَنَةً أَخْفَاهَا وَإِنْ رَأَى سَيِّئَةً أَفْشَاهَا»؛ از مصیبت‌های کمر شکن، همسایه‌ای است که اگر خوبی ببیند آن را پنهان می‌کند و اگر بدی و عیبی ببیند، آن را آشکار و منتشر می‌سازد.

این روایت برای جامعه امروز ما، به ویژه در عصر فضای مجازی، پیام بسیار مهمی دارد. گاهی یک خطا یا لغزش از دیگری می‌بینیم و سریع آن را برای دیگران بازگو می‌کنیم؛ اما ده‌ها خوبی و خدمت او را نمی‌بینیم. فرهنگ اهل بیت علیهم السلام به ما می‌آموزد که خوبی‌های یکدیگر را ببینیم، آبروی مؤمن را حفظ کنیم، از عیب‌جویی و انتشار خطاهای دیگران پرهیز کنیم و در فضای حقیقی و مجازی، زبان و قلم خود را وسیله اصلاح و خیرخواهی قرار دهیم، نه تخریب شخصیت و آبروی دیگران.

بارها! به محمد و آل محمد، ما را از بندگان باتقوا و پیروان حقیقی اهل بیت علیهم السلام قرار بد. خدا یا! قلب مقدس حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را از مراضی و خشنود بگردان و در فرج آن حضرت تعجیل بفرما.

خدایا! رهبر معظم انقلاب، مراجع عظام تقلید، علمای اسلام و خدمتگزاران صادق این ملت را در پناه خود محفوظ بدار.

پروردگارا! شهدای عزیز انقلاب اسلامی، دفاع مقدس، شهدای مدافع حرم و امنیت را با شهدای کربلا محشور بفرما و به جانبازان، ایثارگران و خانواده‌های معظم شهدا عزت و سلامتی عنایت فرما.

خدایا! کشور عزیز ایران را از شر دشمنان، فتنه‌ها، اختلاف‌ها و ناامنی‌ها محفوظ بدار و به ملت ما وحدت، عزت، امنیت و آرامش عنایت فرما.

پروردگارا! مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم را برطرف بفرما؛ به سفره‌های مردم برکت عنایت کن؛ جوانان ما را در امر ازدواج و اشتغال یاری فرما؛ بیماران را لباس عافیت بپوشان و گرفتاران و بدهکاران را از گرفتاری نجات عنایت فرما.

خدایا! دانش آموزان، دانشجویان، طلاب، معلمان، استادان و همه خدمتگزاران عرصه تعلیم و تربیت را در آغاز سال تحصیلی جدید موفق و مؤید بدار و فرزندان این سرزمین را مؤمن، عالم، اخلاق مدار، امیدوار و خدمتگزار به مردم و کشور قرار بده.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا، رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ
صدق الله العلی العظیم.